

Islandzkie ABC

82 Drużyna Wędrownicza
„Na Przełaj”

Uczestnicy wyprawy:

Krzysztof Kasperek
Anna Wójcik
Ewa Sznura
Julia Kościelniak
Dominika Mucha
Matylda Naczyńska

Autorzy poradnika:

Anna Wójcik
Dominika Mucha

Korekta:

Ewa Sznura
Julia Kościelniak

Promocja:

Krzysztof Kasperek

Opracowanie graficzne:

Matylda Naczyńska

Patronat honorowy:

Ambasada
Rzeczypospolitej Polskiej
w Reykjavíku

Patronat Honorowy
Konsulat Republiki Islandii
w Warszawie i Krakowie

Województwo
Śląskie

Honorowy patronat
Marszałka Województwa Śląskiego
Wojciecha Satugi

Patronat medialny

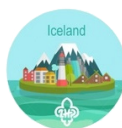

Oficjalny partner

Islandzkie ABC

**czyli jak świadomie podróżować po
Islandii i nie tylko**

**Wyprawa do
Krainy
Lodu i Ognia**

82 DW „Na Przetaj„
IV Szczęp Harcerski im. Obrońców Katowic
Hufiec Katowice
Chorągiew Śląska
Związek Harcerstwa Polskiego
Katowice 2018

82 Drużyna Wędrownicza „Na Przełaj”

25.08.2018r. - 6.09.2018r.

Obóz został zorganizowany dzięki współpracy 6 osób, które poświęciły mnóstwo czasu na zapoznanie się z tym, co czeka nas na wyspie. Podczas naszej podróży wędrowaliśmy z plecakami i namiotami, nocowaliśmy na campingach oraz u wspaniatych osób, które pozwoliły nam przebywać w swoich domach.

Wyprawa miała na celu zbadanie jak turystyka wpływa na środowisko i jak funkcjonuje ochrona przyrody na wyspie. Poradnik ten powstał z myślą o tym, aby każdy turysta podróżując po Islandii wiedział jak się przygotować oraz jak zachowywać w różnych sytuacjach.

W poradniku przedstawione zostały wskazówki, którymi kierowaliśmy się przez cały czas trwania obozu czyli 7 zasad „Leave No Trace”.

Spis treści

Wprowadzenie	6
A Przygotowanie podróży	8
Klimat	9
Transport i planowanie trasy	10
Noclegi	14
Wyżywienie	16
Sprzęt	16
Kultura, zwyczaje	18
B Pobyt na Islandii	20
Szlaki turystyczne	21
Śmieci	22
Zostaw, co znajdziesz	23
Lokalna gospodarka	24
C Zagrożenia	26
Wpływ postaw na środowisko naturalne Islandii	27
Co stanowi niebezpieczeństwo na Islandii oraz jak chronić się przed jego konsekwencjami?	28

Wprowadzenie

Wprowadzenie

Wielu turystów nie zastanawia się czym tak naprawdę jest podróżowanie, a tym bardziej, czym jest odpowiedzialna turystyka. Czy podróżowanie może mieć negatywny wpływ na miejsce, które odwiedzamy?

W poradniku znajdują się informacje jak dbać o środowisko na Islandii oraz odpowiedzi na różne pytania, które ułatwią podróż po tym miejscu.

Każdy turysta pragnąc odwiedzić jakiś kraj powinien zastanowić się nad celem swojej podróży i konsekwencjami, które poniesie środowisko wskutek jego przyjazdu. Odpowiedzialne i świadome podróżowanie powinno towarzyszyć każdemu kto wybiera się także na Islandię. Jest to miejsce, gdzie w dużej części zachowany został pierwotny stan naturalny, czyli krajobraz nieprzeobrażony przez człowieka. Na przestrzeni lat wraz z napływem turystów Islandczycy rozpoczęli budowę infrastruktury dla przybywających tam ludzi, jednak nie jest ona jeszcze w pełni wystarczająca. Wartych przytoczenia jest także kilka wskazówek à propos świadomej i odpowiedzialnej turystyki.

Jak już wcześniej zostało wspomniane warto wyznaczyć cel i przemyśleć konsekwencje tego co planujesz aby zminimalizować negatywny wpływ na lokalne środowisko, społeczność i gospodarkę. Zastanów się, co może zminimalizować te konsekwencje?

Przede wszystkim poznaj kulturę, szanuj środowisko naturalne, szanuj prawa i obyczaje, wybieraj odpowiednie środki transportu oraz miejsca noclegowe, działaj lokalnie. Zwracaj uwagę na zachowanie swoje oraz innych turystów, aby za 30 lat to miejsce pozostało równie piękne, jakim możecie go oglądać teraz.

W poradniku oparliśmy się o zasady „Leave No Trace”, którymi należy kierować się przy pobycie na Islandii jak i innych miejscach, gdzie chce się aktywnie spędzić czas nie niszcząc środowiska naturalnego.

An aerial photograph of a coastal landscape. In the foreground, there is a vast, flat, brownish landscape, possibly a tundra or a dry lake bed. In the middle ground, a small town with white buildings is situated on a peninsula or near a body of water. The water is a light blue color. The sky is a clear, pale blue. The overall scene is serene and expansive.

A Przygotowanie podróży

Klimat

Wyspa położona jest w strefie dwóch stref klimatycznych – część południowa znajduje się w strefie klimatu umiarkowanego chłodnego natomiast północna w klimacie subpolarnym suchym. Co to oznacza?

Klimat na Islandii jest różnorodny ze względu na położenie, morza i oceany - a co z tym idzie - opływające ją prądy morskie. Powodują one zderzenie łagodnego i ciepłego klimatu oceanicznego z zimnym arktycznym, co skutkuje m.in. częstymi zmianami pogody w ciągu dnia, nagłymi opadami, oziębieniami i równie szybkim ociepleniem.

Udając się w lecie, należy mieć świadomość, że klimat jest inny niż w Europie. Temperatura w południowo-wschodniej części oscyluje w granicach 15 stopni oraz mogą występować bardzo silne wiatry oraz częste deszcze, miejscami nawet grad. Podczas pobytu w okresie od maja do sierpnia słońce zachodzi na ok. 3-4 godziny.

Wrzesień można traktować jako miesiąc przejściowy ze względu na mniejsze temperatury, przymrozki oraz miejscami występujące zroże polarne.

Wbrew przekonaniu, że Islandia jest lodową krainą, temperatury zimą nie są ekstremalnie niskie. Podobnie jak w lecie różnią się między regionami.

W stolicy, którą jest Reykjavik, średnia temp. wynosi -5 do 0 stopni a w centralnej części wyspy schodzi poniżej 10 stopni. Ważnym elementem występującym zimą są sztormy, które uniemożliwiają przejazd samochodem, a także porywiste wiatry sprawiające, że temperatura odczuwalna jest o wiele niższa niż ta którą wskazują termometry. Dzień jest krótki. W grudniu słońce wschodzi ok. 11, a zachodzi ok. 16.

Informacje o prognozie pogody znajdują się na en.vedur.is

Transport i planowanie trasy

Istnieją dwie opcje dostania się na Islandię. Jest to droga morska i powietrzna, czyli prom i samolot. Promy odpływają z Dani i płyną ok. 5 dni, dobijając do północno-wschodniej części Islandii natomiast samoloty lądują na lotnisku międzynarodowym w Keflaviku w południowej części kraju. Obecnie najpopularniejszą i najtańszą formą jest właśnie samolot. Bezpośrednie loty z Polski odbywają się dzięki tanim liniom WIZZ AIR z miast takich jak Gdańsk, Katowice, Wrocław, Warszawa. Promy natomiast można zarezerwować i ustalić cenę za pośrednictwem strony www.smyrilline.com

Podczas wyboru środka transportu, którym chcesz poruszać się po Islandii, należy najpierw wybrać miejsca, w które chcesz się udać ze względu na różne warunki terenu i atmosferyczne. Poniżej przedstawione są najpopularniejsze opcje zwiedzenia Islandii w różnym przedziale cenowym jak i komfortowym.

Zacznijmy od najprostszej i najtańszej wersji czyli **autostop**.

W Islandii nie ma problemów ze złapaniem „stopa” przy głównych drogach lub w miejscach, które są atrakcyjne. Jeżeli planujesz udać się w interior może być to trudne ze względu na ograniczony ruch w danym rejonie. Najłatwiej podróżuje się w sezonie na głównej trasie

ze względu na dużą ilość turystów, którzy chętnie zabierają autostopowiczów i podwożą ich nieraz setki kilometrów. Warto mieć przygotowany wcześniej plan dokąd chce się dotrzeć.

W trakcie trwania naszej wyprawy wybraliśmy ten środek transportu ze względu na obniżenie kosztów podróży (jest to najtańsza opcja podróżowania) oraz ludzi, aby móc poznać bardziej ich kulturę, zwyczaje oraz zaobserwować, z jakich miejsc przyjeżdżają turyści.

Jeżeli chodzi o planowanie podróży tym typem transportu, należy

wziąć zapas czasowy. Średni czas łapania stopa to ok. 15 – 30 minut. Zimą niepolecany ze względu na szczególnie trudne warunki atmosferyczne.

Komunikacja publiczna

W większych miastach, jak i do najbardziej znanych atrakcji turystycznych kursują autobusy. Istnieje również komunikacja międzymiastowa tzn. pomiędzy południem a północą. Ceny biletów są różne. Jeżeli chodzi o jednorazowy przejazd komunikacją miejską np. w Reykjavíku czy Akureyri to koszt 460 ISK, czyli ok. 16 zł natomiast międzymiastowa od 1 300 ISK do nawet 13 000 ISK w zależności od długości trasy i miejsca wyjazdu.

Ceny, jak i opcje biletów są dostępne na stronach straeto.is i www.publictransport.is

Przejazd koleją nie jest możliwy. Islandzka kolej ostatni raz została użyta w 2008 r. W Reykjavíku można obejrzeć pamiątkowy fragment torów.

Samochód

Wypożyczenie samochodu jest najbardziej komfortową opcją podróży po Islandii. Obecnie znajduje się wiele wypożyczalni proponujących różne typy samochodów. Od osobowych do terenowych, luksusowych, jak i busów.

Ceny są zależne od typu samochodu i tego, co zawarte jest w ubezpieczeniu. Jeżeli planujesz podróż poza główną drogą potrzebny będzie napęd 4x4 ze względu na zróżnicowany i trudny teren, natomiast jeśli wybierzesz standardowe atrakcje to wystarczy auto osobowe. Przy tym rodzaju podróży ważna jest pora roku, w której chcesz się wybrać. Zimą warunki są bardzo trudne i przeciętny kierowca na ogół mało jeżdżący może mieć problemy podczas kierowania w przypadku bardzo silnego wiatru, śniegu i mgły. Zdarzają się sytuacje, gdzie auta zostają spychane z drogi przez wiatr. Zimą wiele dróg zostaje zamkniętych i otwierane są dopiero w maju.

Wszelkie informacje odnośnie warunków znajdują się na www.road.is/travel-info/road-conditions-and-weather/

UWAGA! Jazda poza drogami (tzw. offroad) jest zakazana i niszcząco wpływa na piękną naturę Islandii. Należy również zwrócić uwagę na ubezpieczenie od uszkodzeń samochodu, aby uniknąć późniejszych dopłat.

Największy wybór samochodów na www.rentalcars.com

Wycieczki zorganizowane

Dużą ofertą cieszą się także biura turystyczne, które oferują szeroką gamę podróży po Islandii w najciekawsze miejsca. W centrum Reykjavíku organizowane są tzw. free walking, czyli zwiedzanie stolicy z przewodnikiem za darmo po wcześniejszym ustaleniu wizyty (adres strony citywalk.is).

W ofertach biur dużym powodzeniem cieszą się wyjazdy na tzw. Golden Circle, nurkowanie w szczelinach Parku Narodowego Thingvellir- Silfra Diving, jaskinie lodowe, wycieczki po lodowcu, oglądanie wielorybów. Wycieczki są organizowane w większych grupach, ale oczywiście istnieje możliwość także wykupienia opcji dla mniejszej ilości osób. Ceny są różne z reguły to koszt od ok. 10 000 ISK.

Strona informacji turystycznej: www.icetourist.is

A najpopularniejsze wycieczki, które można zarezerwować wcześniej można znaleźć na guidetoiceland.is

Noclegi

Baza noclegowa Islandii rozwija się od kilku lat. W ofercie są: hotele, hostele, guesthouse'y, wiejskie domki oraz campingi. Standard jest zróżnicowany w zależności od miejsca i ceny.

Najtańszą opcją są campingi z własnym namiotem lub camperem. Miesz-

czą się one przy głównej trasie na całej Islandii. Należy wziąć tutaj pod uwagę namiot i odpowiedni śpiwór i zastanowić się, czy przetrwają one tamtejsze warunki i silny wiatr. Nawet w lecie temperatury nocą sięgają 0 stopni. Na wielu campingach można zaznać ciepłej kąpieli oraz schować się przed wiatrem, czy też wyprać i wysuszyć ubrania. Ceny campingów to ok. 1500 – 1900 ISK wraz z namiotem za osobę. Campingi otwarte są w większości do połowy września. Niektóre oferują także nocleg w drewnianych domkach - wtedy koszt jest większy – ok. 12500 ISK na 4 osoby.

Informacje o miejscach, w których są pola namiotowe, można znaleźć na stronach internetowych: en.camping.info/iceland/campsites, www.campingcard.is - są tam informacje na temat karty campingowej, dzięki której są duże zniżki, jednak nie wszędzie ona obowiązuje.

Kolejnym typem zakwaterowania są Summerhouses & Cottages, czyli tzw. wiejskie domki. Jest to dużo tańsza opcja od hotelu dla rodzin i małych grup. Zlokalizowane są one w różnych miejscowościach - głównie na uboczu. Ceny wahają się od 40 EUR do 250 EUR.

Więcej na informacji na stronach:

www.icetourist.is/Accommodation/SummerhousesCottages oraz
www.heyiceland.is

Hotele i Guesthouse'y stanowią coraz większą bazę noclegową w większych miastach, np. Reykjavik, Akureyri, gdzie można znaleźć różne kategorie i ceny. Oczywiście Guesthouse'y można znaleźć w mniejszych miastach, jednak w niewielkiej ilości.

Ceny takiego noclegu w zależności od kategorii i miejsca: średnio 220 EURO za noc.

Informacje o nich:

www.icetourist.is/Accommodation/HotelsGuesthouses

Oferta hosteli jest dość duża. Ceny to ok. 3.900 - 5500 ISK w zależności od miejsca i standardu. Specjalne oferty dla grup turystycznych. Możliwość sprawdzenia dostępności na www.hostel.is

Warto również skorzystać z oferty portalu airbnb.com, gdzie często można napotkać bardzo dobre oferty.

Wyżywienie

Ceny na Islandii jak wiadomo, nie są zbyt niskie. Wiele towarów jest importowanych, przez co ich cena również jest wyższa. Globalizacja pozwala na otrzymanie w islandzkich sklepach tych produktów, które mamy na co dzień w Polsce. Czasami ich ceny znacząco różnią się od tych naszych, np. chipsy Pringles - u nas kosztują średnio 9 zł - tam otrzymamy je za niecałe 4. Niestety na niekorzyść dla nas – takich okazji nie ma zbyt wiele. Jednak biorąc pod uwagę tamtejsze zarobki i styl życia ceny te są normalne dla mieszkańców.

Jeżeli chodzi o restauracje - znajduje się ich bardzo dużo w Reykjavíku, jak i w większych miastach przy atrakcjach turystycznych. Ich ceny wahają się w granicach 3500 – 15000 ISK w zależności od tego na co ma się ochotę - zaczynając od najtańszych, czyli fast-food - kończąc na wykwintnych daniach kuchni islandzkiej w restauracjach hotelowych.

Warto wspomnieć, że Islandczycy przykładają dużą wagę do lokalnych produktów. Z tego powodu nie ma tam globalnych marek typu McDonald, czy Burger King. Tylko KFC znalazło się w gronie islandzkich fast-food dzięki przyjęciu polityki Islandii. Zakłada ona, że produkty, z których jest tworzone jedzenie, pochodzą od lokalnych przedsiębiorców.

Sprzęt

„Nie ma złej pogody, jest tylko nieodpowiedni ubiór” - są to słowa kluczowe w tej kwestii. Od sprzętu, który będziesz posiadać, zależy, jak komfortowo będziesz zwiedzać. Oczywiście jak wspomniane było wcześniej, wszystko jest uzależnione od pogody.

Poniższa lista zawiera rzeczy, które z pewnością przydadzą się podczas wyprawy:

- **Plecak** – podczas wędrówki jest zdecydowanie bardziej wygodny niż torebka czy walizka
- **Kurtka przeciwdeszczowa** min 5000mm – dobrze sprawdzą się te z membraną Gore-Tex
- **Spodnie szybkoschnące/trekkingowe**
- **Bielizna termoaktywna** – nawet latem przyda się podczas pieszych wędrówek czy przy dłuższym zwiedzaniu
- **Strój kąpielowy** – gorące źródła Islandii to coś cudownego, zatem strój obowiązkowo
- **Buf/szalik, czapka, rękawiczki**
- **Śpiwór** – najlepiej z komfortem 5-0 stopni (latem) lub mniej (zimną), w hostelach z własnym śpiworem jest taniej
- **Buty** – trekkingowe za kostkę, z membraną wodoodporną typu Gore Tex
- **Karimata**
- **Pusta butelka po wodzie** lub butelka wielorazowego użytku - ograniczaj zużycie plastiku (na Islandii wodę można pić z kranu, bowiem czerpana jest prosto z lodowców)
- **Okulary przeciwsłoneczne** – tak, tam również świeci słońce, a zimą uchronią wzrok przed rażącym światłem, odbijanym przez śnieg
- **Dowód osobisty lub paszport** – obecnie polscy turyści mogą posiadać tylko dowód osobisty
- **Spray na owady** (głównie latem)
- **Mleczko do opalania** – nawet, gdy jest zimno, a świeci słońce nie zapominaj o smarowaniu się kremem
- **Ładowarka do telefonu** – kontakty są takiego samego rodzaju jak w Polsce
- **Namiot** + dodatkowe linki/rurki – islandzki wiatr potrafi w jednej sekundzie złożyć namiot, także pamiętaj, aby był z wytrzymałych elementów.

- **Palnik** – jeżeli planujesz gotować samemu, ostonka obowiązkowo. Butle z gazem często są pozostawiane na campingach skąd można je zabrać (do kupienia również w większych sklepach)
- **Mapa** – gps nie zawsze ma zasięg, a telefon nie zawsze jest gdzie naładować. Mapy można dostać w centrach informacji turystycznej, obowiązkowo należy posiadać ją zimą
- **Apteczka** – nigdy nie wiadomo co się przytrafi, zatem warto, aby każdy o niej pamiętał
- **Termos** – z ciepłym napojem zawsze pod ręką

Kultura, zwyczaje

Wybierając się do innego kraju, zawsze należy zapoznać się ze zwyczajami i kulturą, ze względu na to, że każde z państw jest inne. Tak jest również w przypadku Islandii.

Na wyspie obowiązuje język islandzki, jednak każdy z mieszkańców potrafi porozumieć się w języku angielskim. Islandczycy dbają o język i nie dopuszczają żadnych zapożyczeń z innych języków. Obecnie jest on zbliżony do tego, którym w IX wieku porozumiewali się Wikingowie. Islandzka kultura jest zróżnicowana i znana głównie z dziedzictwa literackiego. W szczególności średniowiecznych sag, które są nieodłącznym charakterem życia kulturalnego.

Głównym wyznaniem religijnym jest Luteranizm (ok. 90%), protestanci i chrześcijanie tworzą nieliczną grupę. Mówi się także o mieszkających trollach, których nie wolno obrażać ani głośno o nich mówić, ponieważ mogą się zemścić. W rzeczywistości Islandczycy zrzucają na nie winę, bo „na coś trzeba”.

W Islandii przywiązuje się wagę do samodzielności i niezależności. Traktują oni równouprawnienie w dość konserwatywny sposób. Przykładem jest brak pomocy Islandczyków w pracach domowych, czy po prostu zwykłe nieotwieranie drzwi kobietom.

Czy każdy rodowity Islandczyk robi na drutach? Okazują się to prawdą. Mogą robić na drutach w każdym możliwym miejscu i czasie. W autobusach, na przerwach, na konferencjach i oczywiście w domach. Z wełny powstają tradycyjne swetry, a także czapki, szale, rękawiczki, skarpety, a nawet klosze do lamp.

Ciekawym zwyczajem obchodzonym na wyspie są Święta Bożego Narodzenia. Rozpoczynają się one 24 grudnia od godziny 18:00, gdzie następuje wieczerza. Pierwszego i drugiego dnia Świąt, odwiedza się bliskich, zasiadając do wspólnego posiłku – podobnie jak w Polsce. Co w tym ciekawego? Okres świąteczny zaczyna się 13 dni wcześniej, czyli 11 grudnia, kiedy to z gór schodzą trolle- każdego dnia inny. Są to odpowiednicy Naszego Mikołaja, tylko razy 13. Dzieci wystawiają buty, w których każdy z trolli coś zostawia – drobna rzecz lub ziemniak, jako oznakę bycia grzecznym lub też nie.

To tylko kilka przykładów z życia na wulkanicznej wyspie. Więcej o kulturze można znaleźć na stronie: <http://guidetoiceland.is/>.

B

Pobyt na Islandii

Szlaki turystyczne

Na Islandii w związku z rozwojem turystyki oraz ochroną krajobrazu przed napływem turystów wyznaczono wiele szlaków turystycznych. Szlaki te zaznaczone są na mapach oraz w przewodnikach. Niestety podczas naszego pobytu na wyspie, niejednokrotnie byliśmy świadkami zdewastowania środowiska przez ludzi. Chodzi tutaj o nietrzymanie się wyznaczonych ścieżek, co sprawia, że krajobraz ten za kilka lat będzie całkowicie zmieniony i młodsze pokolenia nie zobaczą tego, co możemy podziwiać teraz. Niestety problem ten dotyczy bardzo wielu miejsc na wyspie, jak i na świecie. Turystyka niestety często ma negatywny wpływ na środowisko, jednak można świadomie zwalczać takie procesy. Jak?

Przede wszystkim zawsze trzymaj się wyznaczonego szlaku i nie wydeptuj nowych ścieżek. Miej odwagę także upomnieć osoby, które nie działają zgodnie z zasadami. Takie bohaterskie zachowanie może znacząco wpłynąć na postępowanie takiego człowieka, a także na to, jaki przykład daje się dzieciom i przyszłym pokoleniom. Natura potrzebuje wiele czasu, aby się zregenerować, dlatego też miejmy jak najmniejszą ingerencję w jej naturalność.

Gdy w oddali widzisz przepiękny krajobraz, (na Islandii takie są wszędzie) zwróć uwagę na to, co liczy się bardziej - czy ujęcie na zdjęciu - czy to, że przyjeżdżając za 5 lat będziesz mógł pokazać to samo miejsce swoim bliskim czy znajomym? Jeżeli wybierasz to pierwsze, liczy się z tym, że z pewnością za Tobą w to idealne miejsce do ujęcia pójdzie masa innych turystów i zrobią równie ładne zdjęcia, jak Ty, nie będzie to już oryginalne.

Szlaki są jeszcze słabo oznakowane, jednak z roku na rok jest coraz lepiej, w związku z coraz to większą ilością turystów. Każdy odpowiedzialny turysta będzie wiedział, którą drogę wybrać, aby zachować naturalność danego miejsca, poprzez przemyślenie swoich czynów.

Śmieci

Śmieci, śmieci i jeszcze raz śmieci - jest to kontrowersyjny temat dla mieszkańców wyspy. Turyści pozostawiają wiele śmieci, w tym wiele plastikowych, jednorazowych opakowań w miejscach turystycznych. Jest to uciążliwe dla środowiska ze względu, na to, że wraz z wiatrem są one przenoszone do morza i oceanu, gdzie drogą morską wędrują po świecie, zaburzając cykl życiowy organizmów zamieszkujących na co dzień te obszary. Zatem, jak zmniejszyć produkcję śmieci?

Ważne jest, aby zabrać ze sobą to, co się przyniosło. Na Islandii jest stanowczo za mało koszy na śmieci, ale nie jest to powód do tego, aby pozostawiać zużyte opakowania tam, gdzie popadnie. Puste jest lżejsze niż pełne, więc dlaczego turyści tak bronią się przed zabraniem tego do plecaka z powrotem? Przed opuszczeniem miejsca biwakowania, sprawdź uważnie, czy nie został pozostawiony niepożądany śmieć.

Wybieraj ekologiczne opakowania oraz takie wielorazowego użytku. Po co kupować wodę w plastikowych butelkach, skoro jest ona - nie dość, że droga na Islandii - to jeszcze pozwala na produkcję kolejnych wyrobów plastikowych? Plastik się nie rozkłada, przez co za kilkanaście lat będziemy „topić się w plastiku”.

W sklepie nie kupuj foliowych reklamówek. Przy silnym wietrze, nie są one najlepszym rozwiązaniem. Zdecydowanie lepiej nadadzą się materiałowe siatki bądź plecak.

Popularnym ostatnio tematem, jest także załatwianie fizjologicznych potrzeb turystów w miejscach do tego nieprzeznaczonych - jeżeli w pobliżu znajduje się toaleta - skorzystaj z niej! Ludzkie odchody zawierają w sobie wiele szkodliwych substancji, które po rozpuszczeniu zanieczyszczają glebę oraz wodę. Jeżeli najdzie Cię nagła potrzeba i w pobliżu nie będzie dostępna żadna publiczna toaleta ani dom,

do którego można się udać, wybierz miejsce min. 60 metrów dalej od wody płynącej oraz zrób otwór na min. 15 cm i zakop to, co uczynisz, pozostawiając miejsce w nienaruszonym stanie. Nie pozostawiaj po sobie papieru toaletowego ani produktów higieny intymnej.

Przebywając na campingach bez dostępu do bieżącej wody oraz w trudnych warunkach, chcąc się umyć lub umyć naczynia - odejść przynajmniej 60 m od brzegu rzeki czy jeziora oraz użyj biodegradowalnych detergentów, rozlej zabrudzoną wodę na dużym obszarze. Można stworzyć własny, ekologiczny płyn do mycia naczyń, praktycznie za darmo: <https://www.werandacountry.pl/blizej-natury/domowe-sposoby/17259-ekologiczny-plyn-do-naczyn-domowej-roboty>

Zostaw, co znajdziesz

Podróżując po wyspie wulkanicznej, aż chce się ze sobą przywieźć jakieś naturalne pamiątki. Pytanie - dlaczego? Po co zabierać ze sobą kamienie czy inne naturalne stworzenia ze sobą do kieszeni. Na Islandii jest bardzo wiele mchu. Spotkaliśmy się z osobą, która miała cały

bagażnik wypchany mchem - po co? No właśnie nie wiadomo. Może na sprzedaż? Dla zabawy? Islandczycy zwracają ogromną uwagę na to, aby mech był szanowany.

Zachowaj przeszłość: podziwiał, lecz nie dotykaj żadnych historycznych budowli czy przedmiotów.

Przenoszenie z miejsca na miejsce struktur, wiąże się z zaszczepianiem nowych gatunków w środowisku, w którym coś takiego nie występuje. Przykładem tutaj są rośliny i zwierzęta, które nie są rodzimymi gatunkami tego obszaru, a jednak tam występują.

Lokalna gospodarka

W przeszłości islandzka gospodarka opierała się na rybołówstwie, lecz w ostatnich latach dołączyły do niej dwa ważne sektory: produkcja aluminium i turystyka. Wielu Islandczyków nie jest zadowolonych z napływu turystów, jednak wiedzą, że jest to bardzo dochodowe i każdy z nich czerpie z tego korzyści. Jak już wcześniej zostało wspomniane, Islandczycy dbają, aby używano lokalnych produktów do produkcji jedzenia w restauracjach czy innych zakładach produkcyjnych. Należy pamiętać, że jest to teren o dość specyficznych warunkach atmosferycznych, dlatego lokalni producenci muszą w pierwszej kolejności zadbać o swój rynek zbytu, który napędza gospodarkę kraju, a dopiero później importować towary z innych części świata.

Podróżując po Islandii powinniśmy pamiętać o wspieraniu lokalnych producentów – koniecznie sprawdzajmy etykiety informujące, gdzie dany produkt został wyprodukowany, ponieważ zdarza się wiele oszustw, np. islandzkie swetry z metką „made in China”, które oczywiście nie zostały wyprodukowane z islandzkiej wełny.

Szukając miejsca na obiad najlepiej wybrać restauracje czy miejsca,

w których znajdują się lokalne potrawy, a nawet są prowadzone przez samych Islandczyków.

Chcąc zrobić zakupy najlepiej wybrać się do lokalnego sklepu. Niestety należy liczyć się z większymi cenami. Zatem jeżeli wybierasz supermarket, sprawdzaj, jakie produkty pochodzą z islandzkich upraw i wytwórni. Bądź świadomym konsumentem.

C Zagrożenia

Wpływ postaw na środowisko naturalne Islandii

Podróżując, bardzo często zdarza się ponosić emocjom i zapominać o otaczającym nas świecie. Skupiać tylko na tym, po co do danego miejsca przyjechaliśmy. Niestety, tak nałożone klapki na oczy, ograniczają pole widzenia tego, co tak naprawdę dzieje się ze środowiskiem, w którym jest więcej takich osób.

Jak już było wspomniane w poprzednich częściach poradnika - pierwszą z problematycznych postaw - jest brak świadomości swoich czynów. Przykładami takich zachowań są: niszczenie roślin i erozja gleby, które wywoływane są funkcjonowaniem obozowisk i intensywnym ruchem na szlakach turystycznych, degradacja terenu związana z budowaniem nowych hoteli i miejsc noclegowych, które wiążą się ze zużyciem dużej ilości wody pitnej oraz produkcji dużej ilości ścieków.

Co stanowi niebezpieczeństwo na Islandii oraz jak chronić się przed jego konsekwencjami?

W tej części będzie można poznać przykłady, na co zwracać uwagę przed podróżą i w jej trakcie. Cechy określające niebezpieczeństwo dla turystów, to głównie **niewiedza o warunkach mogących tam wystąpić, ignorancja na ostrzeżenia oraz lekomyślność.**

- **Źle dopasowany ubiór** – jeansy nie będą najlepszym wyborem, a sandały, klapki i trampki lepiej pozostawić w domu, jeżeli chcesz zobaczyć islandzkie cuda natury, które nie są wystarczająco bezpieczne. Słoneczny dzień na Islandii niestety może nie trwać długo. Nagłe zmiany pogody powodują możliwość przemoczenia ubrań przez ulewne deszcze.
- **Warunki pogodowe** – gęste mgły często ograniczające widoczność nawet do 1 m. Silne wiatry potrafiące wyrwać drzwi samochodu lub nawet zepchnąć pojazd z drogi. Pogoda potrafi zmienić się o 180° w kilka minut, dlatego należy być przygotowanym na wszystko tzn. mieć zapas paliwa oraz jedzenia. Na Islandii stacje benzynowe są w dużych odległościach od siebie, zatem warto mieć zawsze to na uwadze.
- **Lawa, strome zbocza, skały, wodospady** – przy tych ostatnich jest bardzo mokro ze względu na unoszące się krople wody, przy których nie trudno jest się poślizgnąć. Chodząc po zastygłej lawie, poza wyznaczonym szlakiem - jest dość niebezpiecznie. Ze względu na brak wiedzy

o tym, co znajduje się pod skałami pokrytymi mchem. Często zdarza się, że są tam ukryte jaskinie, w które można wpaść.

- **Gorące źródła, gejzery, błoto** – niestety bezmyślność i ciekawość ludzka doprowadzają do poparzeń, a nawet utopień w tych naturalnie ciepłych miejscach. Obok takich „atrakcji” znajdują się tabliczki z napisaną temperaturą wody, a także dla bezpieczeństwa są otoczone linką, żeby nie wychodzić poza nią. Należy uważać także na gejzery, ze względu na wodę unoszącą się w górę i tryskającą na boki.
- **Czarne plaże** – Reynisfjara i inne – uznawane za jedno z najniebezpieczniejszych plaż ze względu na silne wiatry oraz działanie prądów oceanicznych, które powodują, że fale wciągają w głębiny. Co roku wiele osób ginie przez nieostrożność. Wystarczy, że podejdzie się zbyt blisko do wody i kolejna fala przykrywa nas w połowie i ciągnie za sobą.
- **Lodowce** – poruszanie się po nich bez odpowiedniego sprzętu oraz przewodnika wiąże się z upadkiem, kontuzją. Pod lodowcem znajdują się jaskinie, szczeliny, w które można nieświadomie wpaść i się nie wydostać. Po drugie lodowiec nie jest elementem stałym, jest to żywy organizm, który się porusza- przesuwa się, pęka i dzieli.
- **Erupcja** – wulkany na Islandii to codzienność. Każdy mieszkaniec oraz świadomy turysta śledzi powiadomienia o uaktywnionych wulkanach i jest przygotowany na ewentualną erupcję. Pył wulkaniczny potrafi zabić.

- **Białe noce** – wbrew pozorom ten leni czas, kiedy słońce nie zachodzi za horyzont - nie jest bezpieczny, aby podróżować całe 24 h. Słońce o północy otępia zmysły oraz reakcje ze względu na to, że nie jesteśmy przyzwyczajeni do takich warunków.

Przygotowując się do wyjazdu, poświęciliśmy mnóstwo czasu, aby sprawić, żeby nasza wyprawa była jak najbezpieczniejsza. Przeczytaliśmy wiele artykułów, obejrzeliliśmy mnóstwo filmów, odbyliśmy wiele rozmów. Przed podróżą warto spotkać się z kimś, kto już był w danym miejscu, przeczytać powyższe przykłady oraz zapoznać się z filmikami ukazującymi tamtejsze warunki - bo nie jest łatwo. Ile jeszcze osób musi przepłacić swój błąd życiem, żeby turyści w końcu zaczęli zastanawiać się nad własnym postępowaniem?

Zachęcamy was również do zapoznania się z zasadami i specjalnością „Leave No Trace” na stronie ZHP -

<https://specjalnosci.zhp.pl/specjalnosci-harcerskie/ekologiczna/7-zasad-leave-no-trace/>

Notatki:

Związek
Harcerstwa
Polskiego